

Sygn. akt IV Ca 244/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Watemborska

Sędziowie SO: Jolanta Deniziuk, Wanda Dumanowska (spr.)

Protokolant: Barbara Foltyn

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2013 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa C. R. i E. R.

przeciwko M. J.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego
w Słupsku z dnia 10 kwietnia 2013r., sygn. akt III RC 929/11

oddala apelację.

Sygn. akt IV Ca 244/13

UZASADNIENIE

Reprezentujący małoletnich powodów E. R. i C. R., ich ojciec K. R. (1), domagał się podwyższenia alimentów na ich rzecz do kwoty po 500 zł miesięcznie, podnosząc, że matka małoletnich uchyła się od płacenia alimentów, co skutkowało powstaniem zaległości w wysokości 5000 zł. Dodał, że pozwana znajduje się w dobrej sytuacji materialnej.

Pozwana M. J. wniosła o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2013r. Sąd Rejonowy w Słupsku oddalił powództwo, opierając to rozstrzygnięcie na następującym stanie faktycznym:

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 31 maja 2010r. w sprawie I RC 918/08 rozwiązano przez rozwód związek małżeński M. R. i K. R. (1) oraz zasądzone od M. R. na rzecz małoletnich E. R. i C. R. alimenty w kwocie po 250 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich, łącznie w kwocie po 500 zł miesięcznie. Orzeczenie uprawomocniło się z dniem 22 marca 2011r. W owym czasie ojciec małoletnich K. R. (1) miał 46 lat. Niepokój budził stan jego zdrowia psychicznego. Nie pracował. Posiadał orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy. Korzystał z zasiłku stałego z opieki społecznej w kwocie 260 zł miesięcznie, zasiłku celowego w kwocie 450 – 500 zł miesięcznie oraz zasiłków rodzinnych na synów w wysokości 159 zł miesięcznie. Z kolei M. R. (obecnie J.) miała 28 lat. Od lutego 2009r. nie pracowała. Była zarejestrowana jako bezrobotna z prawem do zasiłku, który wynosił 441 zł netto miesięcznie. Wcześniej pracowała jako sprzedawca i zarabiała około 807 zł netto miesięcznie.

Jak ustalił dalej Sąd Rejonowy w 2011r. małoletni C. R. miał 11 lat, a małoletni E. R. – 4 lata. Rozwijali się prawidłowo. Małoletni C. R. uczęszczał do szkoły, a E. pozostawał pod opieką ojca. Ojciec małoletnich powodów w 2011r. miał 47 lat. Poza małoletnimi nie miał innych dzieci na utrzymaniu. Nie był z nikim związany. Chorował na astmę, miał zaburzenia błędnika. W przeszłości chorował na nowotwór ślinianek i tarczycy. Nie pracował. Posiadał orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy. Pobierał świadczenia z opieki społecznej w postaci: zasiłku stałego – 134 zł miesięcznie i zasiłków rodzinnych na małoletnich – 159 zł miesięcznie. Otrzymywał także zasiłku celowe w różnych kwotach, 250 – 300 zł miesięcznie. Nie miał innych dochodów. Otrzymywał także alimenty z funduszu alimentacyjnego w kwocie 500 zł miesięcznie. Wraz z synami mieszkał w mieszkaniu komunalnym należącym do jego rodziców.

Z kolei M. J. w 2011r. miała 29 lat. Była zdrowa. Poza małoletnimi powodami nie miała innych dzieci na utrzymaniu. W dniu 18 czerwca 2011r. zawarła związek małżeński z W. J.. Jej mąż nie miał własnych dzieci. W. J. prowadził działalność gospodarczą. Pozwana mieszkała wraz z mężem w domu do niego należącym. Nie pracowała, była zarejestrowana jako bezrobotna bez prawa do zasiłku. Planowała otworzyć własną działalność gospodarczą. Pozostawała na utrzymaniu swojego męża, który otrzymuje wynagrodzenie w kwocie około 2000 zł netto miesięcznie. Dodatkowo wynajmował on dwa lokale użytkowe, z czego osiągał dochód w kwocie około 3000 zł netto miesięcznie. Pozwana kupowała małoletnim odzież, obuwie, zabawki. Nieregularnie łożyła na utrzymanie synów.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 24 stycznia 2012r. wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi powierzono – na czas trwania postępowania w sprawie III Nsm (...)– M. J.. Od dnia 25 stycznia 2013r. małoletni faktycznie mieszkają wraz z M. J.i jej mężem. Od tego czasu pozostają na jej wyłącznym utrzymaniu. Prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 05 września 2012r. w sprawie III Nsm(...)zmieniono punkt trzeci wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 31 maja 2010r. w sprawie I RC 918/08 w ten sposób, że wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi C.R.i E. R.powierzono M. J.ustalając, że miejscem zamieszkania małoletnich jest miejsce zamieszkania M. J..

Z dalszych ustaleń Sądu I instancji wynika, że obecnie małoletni C. R. ma 12 lat, a małoletni E. R. – 6 lat. Małoletni E. uczęszcza do przedszkola.

Natomiast K. R. (1) ma aktualnie 48 lat. Posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Cierpi na astmę oskrzelową. Nadal mieszka z rodzicami w mieszkaniu komunalnym. Rodzicom przekazuje 400 zł na pokrycie kosztów swojego utrzymania. Jego rodzice chorują. Ojciec małoletnich ostatni raz pracował w 1999r. jako sprzedawca. Aktualnie nadal nie pracuje. Otrzymuje zasiłek stały.

Z kolei M. J. obecnie ma 32 lata, jest zdrowa, poza małoletnimi nie ma innych dzieci na utrzymaniu. Pozostaje w związku małżeńskim. Jej mąż prowadzi działalność gospodarczą w zakresie reklamy. M. J. nadal nie pracuje. Ostatni raz pracowała jako sprzedawca w 2008r. Nadal mieszka z mężem i dziećmi w domu należącym do męża.

Oceniając tak ustalony stan faktyczny, Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Od czasu bowiem uprawomocnienia się wyroku rozwodowego, w którym ustalono zakres obowiązku alimentacyjnego M. J. wobec małoletnich (22.03.2011r.) do dnia wniesienia powództwa w niniejszej sprawie (24.08.2011r.) upłynęło sześć miesięcy, a w tym czasie nie wzrosły usprawiedliwione potrzeby małoletnich powodów i nie doszło do istotnej zmiany stosunków uzasadniającej korektę obowiązku alimentacyjnego matki małoletnich.

W okresie od dnia wniesienia powództwa do dnia 25.01.2012r. małoletni pozostawali pod pieczę K. R. (1). W tym czasie nie doszło do takiej zmiany stosunków ani do takiego wzrostu potrzeb małoletnich, które uzasadniałyby zmianę zakresu obowiązku alimentacyjnego M. J.. Ojciec małoletnich powodów w żaden sposób nie wykazał, aby w tym okresie małoletni wymagali wyższych nakładów finansowych na zaspokojenie ich usprawiedliwionych potrzeb. Sytuacja szkolna małoletniego C. R. nie uległa zmianie, a małoletni E. R. zaczął uczęszczać do przedszkola dopiero po zmianie miejsca zamieszkania. Małoletni nie korzystali z dodatkowych, odpłatnych lekcji. Stan ich zdrowia również nie wymagał nakładów finansowych, nie chorowali.

Z kolei od dnia 25.01.2012r., kiedy to małoletni zamieszkali z M. J., pozostają oni na wyłącznym utrzymaniu pozwanej. Ojciec małoletnich powodów nie uczestniczy w kosztach ich utrzymania. M. J. aktualnie swój obowiązek alimentacyjny wobec synów realizuje poprzez osobiste starania o ich utrzymanie i wychowanie, zapewniając im opiekę, mieszkanie, wyżywienie, pomoc w nauce i chorobie. Sprawuje nad nimi bezpośrednią pieczę. Powództwo zatem i za okres od dnia 25.01.2012r. podlegało oddaleniu, bowiem obecnie dzieci pozostają pod pieczą matki.

Z rozstrzygnięciem powyższym nie zgodził się reprezentujący małoletnich powodów ich ojciec K. R. (1), zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w całości i wnosząc o jego „unieważnienie jako bezprawnego”.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Rejonowy wydał słuszne rozstrzygnięcie oparte na prawidłowo ustalonym stanie faktycznym oraz dokonanych na jego podstawie rozważaniach prawnych, wynikających z właściwie zastosowanych przepisów prawa.

Podstawę prawną wywiedzionego powództwa stanowi przepis art. 138 k.r.o., który głosi, że w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Powództwo o zmianę przewidziane w art. 138 k.r.o. wchodzi w grę w razie zmiany stosunków. Przez pojęcie "stosunków" w tym wypadku należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu (np. art. 133 i 135 k.r.o.). Zmiana zatem "stosunków" tak pojmowanych, bez potrzeby zajmowania się zagadnieniami szczególnymi, jest zmianą okoliczności, od których zależy istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19.07.1974r., II CO 9/74, Lex nr 7560).

Rozpoznając w niniejszym składzie apelację strony powodowej Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu I instancji, że w omawianej sprawie nie mamy do czynienia z taką zmianą stosunków, która uzasadniałaby konieczność korekty dotychczas obowiązujących zasad alimentowania małoletnich powodów, a z pewnością nie została ona dowiedziona przez stronę powodową w taki sposób, na jaki wskazuje treść formułowanego w toku całego niniejszego procesu żądania.

Odnosząc się wprost do zakresu wywiedzionej apelacji dostrzec w pierwszej kolejności należało, że apelacja w istocie nie przedstawia żadnych merytorycznych zarzutów wobec motywów, jakie legły u podstaw wydania zaskarżonego wyroku, stanowi natomiast wyraz dezaprobaty apelującego wobec osoby Sędziego Sądu Rejonowego, sposobu prowadzenia postępowania przed I instancją i wydanego w jego wyniku rozstrzygnięcia. Taka argumentacja jest jednak nieskuteczna.

Rozpoznając apelację Sąd II instancji uznał żądanie podwyższenia alimentów od matki małoletnich M. J. za niezasadne. Istota obowiązku alimentacyjnego sprowadza się do tego, że w myśl przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego świadczenia alimentacyjne służą zaspokajaniu bieżących potrzeb uprawnionego, tj. w niniejszej sprawie małoletnich C. i E. R..

Tymczasem na uwadze mieć należało, że na mocy prawomocnego orzeczenia sądowego wydanego w dniu 5.09.2012r., w sprawie o sygn. akt III Nsm(...), dzieci przebywają od 25.01.2012r. u matki i pozostają na jej wyłącznym utrzymaniu. K. R. (1) nie ponosi w związku z tym faktem żadnych kosztów. To w istocie matka zaspokaja zatem wszystkie potrzeby dzieci, w tym te, których zaspokajaniu służyć miałyby uiszczane przez nią alimenty.

Z kolei w okresie od wytoczenia powództwa do dnia 25.01.2012r., czyli w czasie, gdy dzieci przebywały pod jego pieczą, nie udowodnił K. R. (1), by jakiegokolwiek potrzeby dzieci pozostały niezaspokojone. Nie sposób zatem uznawać jego żądania podwyższenia alimentów za słuszne.

Z tych przyczyn należy zaakceptować w pełni wyrok Sądu Rejonowego, który oddalił powództwo zarówno na przyszłość, jak i na czas od jego wytoczenia do dnia, w którym dzieci przestały przebywać u ojca. Na uwadze mieć

należało, że matka małoletnich M. J. alimenty zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego w Słupsku w sprawie o rozwód (sygn. akt I RC 918/08) uiszczala do rąk K. R. (1), jako że wówczas dzieci u niego przebywały. Nadto pozwana pomagała wówczas w utrzymaniu dzieci w ten sposób, że kupowała im ubrania i inne przedmioty potrzebne do ich rozwoju.

Mając na uwadze to, że dzieci nie przebywają u K. R. (1) od ponad roku, nie jest błędnym wnioskowanie, dzielące notabene jego racje (vide: oświadczenie K. R. złożone na rozprawie apelacyjnej w dniu 29.05.2013r. – 1 min., 52 sek. e-protokołu – k. 77-78), że orzekanie w przedmiocie alimentów od M. J. na rzecz małoletnich C. i E. R., tym bardziej za okres od dnia 25.01.2012r. może być uznawane za bezprzedmiotowe. W sytuacji, gdy K. R. (1) podtrzymał jednak wywiedzioną przez siebie apelację (vide: oświadczenie K. R. – 3 min. 6 sek. e-protokołu – k. 77-78), rzeczą Sądu Okręgowego było rozstrzygać w jej przedmiocie. Przedmiotem rozpoznania nie były jednak inne, niezwiązane z alimentowaniem, kwestie podnoszone w treści apelacji przez K. R. (1). Uznać bowiem należało, że nie pozostawały one w jakimkolwiek związku z materią niniejszej sprawy.

Sąd Okręgowy, uznając przeto apelację za bezzasadną, pozostawił w mocy orzeczenie wydane przez Sąd I instancji. Podstawą prawną działania Sądu II instancji był w tym zakresie przepis art. 385 kpc.